

En samlet by
Oslo Arbeiderpartis kommuneprogram 2011-2015

Innhold

Innledning.....	4
Vår felles by.....	4
Skape og dele.....	5
Kvalitet for alle elever.....	7
Et løft for yrkesfagene.....	8
Norsk som felles språk.....	9
En god by å bli gammel i.....	10
God helse for alle.....	12
En verdig rusomsorg.....	13
Trygghet for alle.....	14
En god by å vokse opp i.....	16
Ren luft og grønne lunger.....	17
Kollektivtrafikk og sykkel.....	19
Kultur og opplevelser.....	20
Den historiske byen.....	21
En bedre kommune.....	23

Innledning

Hva slags by vil du at Oslo skal være? Stemmer du Arbeiderpartiet ved dette valget, gir du et klart svar. Da sier du ja til et mer samlet og inkluderende Oslo. Du gir din støtte til arbeidet for en rettferdig by, med like muligheter for alle. Et fellesskap der økonomien og adressen din betyr mindre for hvordan du og dine nærmeste har det i livet. En by hvor alle kan ha utsikt til et langt og godt liv, uavhengig av hvilken sosial og kulturell bakgrunn de har. Vår visjon er et Oslo med mer samhørighet, mindre forskjeller og mer trygghet for alle.

Det er mye som er bra i Oslo. Vi skal ikke reparere det som allerede er i orden. Men på helt avgjørende områder er det likevel mye som står i stampe i byen vår, fordi store utfordringer ikke har vært tatt tak i på lang tid. Dette programmet handler om de områdene hvor det nå haster med å ta grep, før utviklingen går altfor langt i feil retning.

Vi ønsker oss en rødere, grønnere og varmere by, hvor det er plass til alle. Vi inviterer deg til å være med og skape den.

Vår felles by

Oslo skal være en rik og variert by, med alle de kvalitetene, gleder og utfordringer som følger med en storby. Vi trenger alle slags folk i hele byen, og alle innbyggere fortjener å ta del i det mangfoldet Oslo er og skal være. Ved å fordele både goder og utfordringer bedre mellom ulike områder, får vi byen til å vokse sammen. Oslo fortjener å være en samlet by.

I årene som kommer venter vi en kraftig befolkningsvekst i Oslo-området. Vi ønsker å ta imot de nye innbyggerne i en hovedstad som har attraktive og varierte bomiljøer i alle deler av byen. Den store befolkningsveksten krever en bedre plan for utbygging av boliger, kollektivtrafikk og velferdstilbud i hele byen. Vi kan ikke overlate byutviklingen til private aktører og tilfældighetenes spill, men må gå inn og styre utviklingen av byen vår.

Oslo Arbeiderparti vil:

- ha en **varierte boligmasse og sosialt mangfold** i alle bydeler. Vi vil bygge småhus i områder med mange blokker, og finne plass til flere blokker i andre deler av byen.
- ha en **jevnere fordeling av** asylmottak, avrusningsinstitusjoner, kommunale boliger og andre offentlige institusjoner. Slike bygg og den aktiviteten som følger med er en naturlig del av det å være storby.
- iverksette en **drabantbyfornyelse** i Oslo. Vi vil i samarbeid med borettslag og andre aktører legge parkeringsplasser under bakken og fylle de åpne plassene med variert bebyggelse. Alle områder av byen må gjøres mest mulig attraktive for ulike alders- og inntektsgrupper
- opprette et **fond for å utvikle og modernisere drabantbyene** våre. Fondet skal gi støtte til større og kostbare prosjekter, herunder installering av heiser i eldre bygg.

- gjøre hyppigere bruk av kommunens forkjøpsrett og slik **sørge for at 10 % av ny boligmasse benyttes til kommunale leiligheter**, særlig der det er underdekning.
- **bygge utleieboliger i områder hvor det er fåslike**, for å gi bedre muligheter til dem som står utenfor boligmarkedet.
- sikre at kommunen alltid har **en reserve av tilgjengelige regulerte tomter til boliger**, som kan gi forutsigbarhet og muligheter for planlegging for utbyggerne
- **regulere flere tomter til studentboliger**. Vi vil at studenter skal være med og bidra til trivsel og mangfold rundt om i hele byen, og ønsker å få bygget minst tusen nye studentboliger i perioden.
- etablere **et nytt samarbeid med de store boligselskapene** med sikte på en systematisk utbygging av tilrettelagte boliger i etablerte boligområder i Oslo. Målet må være at personer med nedsatt funksjonsevne blir naturlig inkludert i nærmiljøet.
- innføre **en egen Oslo indre øst-satsing** som skal redusere helseforskjellene og barnefattigdommen blant annet gjennom språkopplæring og gratis kjernetid i barnehage, samt å bedre bomiljøet i de store kommunale gårdene. Satsningen skal også inneholde målrettede arbeidsmarkedstiltak.
- **forsterke satsingen i Groruddalen** som er rettet inn på å bedre miljø- og oppvekstforhold og levekår i denne delen av byen. Vi skal sørge for at satsingen pågår lenger enn de ti årene som er planen i dag.
- **trappe opp Oslo Sør-satsingen**, som har som mål å forsterke inkluderingen og bedre levekårene i bydelene gjennom innsats for språkopplæring, gratis kjernetid i barnehager, frivillighetsmidler og helsefremmende arbeid.
- **inkludere lokalbefolkningen i viktige byutviklings spørsmål**, gjennom bruk av såkalte plansmier, hvor alle kan delta i utformingen av sitt eget nærmiljø

Skape og dele

Vi må skape for å kunne dele. Vi ønsker at Oslo skal være en drivkraft i utviklingen av den nye norske kunnskaps- og innovasjonsøkonomien. Det høye utdanningsnivået og nærheten til landets fremste utdannings- og forskningsinstitusjoner gir Oslo muligheter vi bør utnytte bedre. Samtidig er en næringsvennlig by avhengig av en velfungerende kollektivtrafikk, et godt barnehagetilbud og gode skoler.

Partnerskap mellom offentlig sektor, forskning, utdanning og næringsliv skal legge grunnlaget for økt nyskaping og full sysselsetting i Oslo. Kommunen må aktivt støtte utviklingen av nye næringer. Oslo skal være en by hvor det er lett å tenke nytt og kreativt, med færrest mulig byråkratiske hindringer.

Oslo Arbeiderparti vil:

- **utnytte den forskningen som drives i byen** til økt verdiskapning. Dette skal skje i et samarbeid med Staten, Universitetet i Oslo og Innovasjon Norge. Vi trenger å minske avstanden mellom utdanningsinstitusjonene, forskning og næringsliv og vil arbeide for å følge opp næringsrelevant forskning på et tidligst mulig stadium.
- gå inn for at staten oppretter et eget **innovasjonsfond for Oslo regionen**. Slik Innovasjon Norge fungerer i dag, kommer distriktpolitiske hensyn i praksis foran næringsmessige og nasjonale interesser. Det er avgjørende for næringslivets internasjonale konkurransekraft at vi sterkt øker de innovasjonsrettede nasjonale bevilgningene.
- **styrke kunnskapen om arbeids- og næringsliv** i skolen, gjennom mer bruk av ungt entreprenørskap, elevbedrifter, utvidet tilbud om valgfag i bedriftsetablering og mer undervisning om næringslivet. Vi vil i tillegg etablere et nærmere samarbeid mellom videregående skoler og kunnskapsinstitusjonene i byen for å knytte sammen forskning, arbeid og utdanning.
- **etablere kunnskapsbedrifter i Groruddalen** og i andre områder av byen som har fåslike. Vi vil opprette et gründersenter på Gamle Bretvedt skole i samarbeid med Universitetet i Oslo. Her skal gründere få tilgang til rimelige kontorlokaler og andre kontorfasiliteter, samt bli en del av et miljø med andre gründere. Vi vil også flytte Politihøgskolen til Groruddalen.
- **satse på kunnskapsbaserte næringer** der Oslo har særlige fortrinn med sine nasjonale spissmiljøer innenfor IKT, medisinsk forskning, kultur og reiseliv.
- **øke nye IKT-baserte virksomheters og publikums tilgang til avanserte, åpne nett** med flere leverandører. Vi skal utnytte kommunens infrastruktur og brukernett i lokalområdene bedre til forbrukernes og verdiskapningens beste.
- samarbeide med Universitetet om planene for å **gjøre Sogn videregående skole til en spesialisert realfagsskole** tilknyttet Universitetet og forskningsparken.
- **etablere et eget språksenter i bydel Alna** i samarbeid med Universitetet og næringslivet. Senteret skal brukes aktivt for å utnytte de mulighetene som ligger i den flerspråklige kompetansen mange av Oslos innbyggere har.
- **fremme næringsutvikling i kultursektoren** ved å etablere flere kommunale kunstnersentre som TRAFØ atelierhus og teatersenter på Tøyen - og inkludere kultursektoren i kommunens opplæringstilbud til gründere.
- arbeide for å **omgjøre gamle Oslo kretsfengsel til et vekstsenter for kultur, næring og innovasjon**
- aktivt **utvikle kommunens egen satsing på næringsutvikling og deleierskapet til Innovasjon Norge** i samarbeid med Akershus Fylkeskommune.

- sikre at Oslo fortsatt beholder **et bredt mangfold av arbeidsplasser** innenfor både industri, transport og service. Det skal være plass også til folk uten lang utdanning i byens arbeidsliv og vi vil legge til rette for å beholde et mangfold av arbeidsplasser.

- **utvikle området langs Akerselva ved** å legge til rette for både næringsliv, kultur- og friluftstiltak. Vi vil utnytte mulighetene i dette området i samarbeid mellom kommunen og private aktører.

- sørge for at Oslo har **tilgjengelige regulerte tomter for ulike typer næringsutvikling**

Kvalitet for alle elever

Vårt mål er å gjøre den offentlige fellesskolen så god at den er det naturlige alternativet for alle elever og foresatte. Det betyr at skolen må ha høy faglig kvalitet. Vi skal starte tidlig med de elevene som trenger ekstra innsats, og la alle elever få mål og oppgaver som utfordrer dem til alltid å lære mer.

Elevene i Oslo-skolen skal få den faglige kunnskapen som gir mulighet til å utvikle seg og mestre de oppgavene og utfordringene som møter dem senere i livet. De må også få den sosiale kompetansen som skal til for å forstå og delta i samfunnet. Vi vil bruke kunnskap og forskning for å utvikle Oslo-skolen, og jobbe systematisk med de tiltakene som vi vet fungerer. Vi vil i tillegg koble skolen tettere til arbeidslivet enn det den tradisjonelt har vært.

Oslo Arbeiderparti vil:

- **innføre heldagsskole i Oslo.** En utvidet skoledag med mer tid til læring, gratis leksehjelp og fysisk aktivitet for alle vil være første steg, og vi vil starte med å innføre en slik ordning i bydeler hvor det er mange barn med minoritetsbakgrunn.

- **gjøre Aktivitetsskolen (SFO) tilgjengelig for alle barn** ved å senke prisene og trekke inn Oslo musikk- og kulturskole, biblioteker, idrettslag og andre frivillige organisasjoner i tilbudet.

- **ruste opp slitte og gamle skolebygg** og sørge for at det bygges nye skoler i de områdene der det mangler kapasitet i dag. Nye skoler bør bygges med samlingsaler. Arbeiderpartiet mener at kommunen skal eie skolene selv, ikke leie av private aktører.

- **unngå å bygge flere rene baseskoler i Oslo.** Alle elever skal være en del av en klasse med en kontaktlærer.

- innføre **en oppfølgingsgaranti i Oslo-skolen** Skolen skal følge opp alle elever som faller fra skolen med samtaler og veiledning for å få dem tilbake igjen. Elevene skal ha plikt til å melde fra samme dag ved fravær. Som hovedregel skal fri kun tas ut i de ordinære skoleferiene.

- forplikte de videregående skolene til å sørge for at alle elever som står i fare for å falle fra, får **et tilpasset opplæringsopplegg** innenfor den fastlagte maksimumsrammen på fem år, der man blant annet kan gå rett ut i praktisk opplæring.

- ha **tidlig innsats for elever som møter faglige utfordringer**. Spesialundervisningen må begynne allerede i barnehagen hos dem som får avdekket svake ferdigheter.
- ha **flere lærere der det trengs**. Vi vil flytte midler mellom skolene, slik at de skolene og elevene som trenger det mest også får flest lærere.
- sette **tydelige mål for hva elevene skal lære**. Norsk og internasjonal erfaring viser at elevene lærer best når lærerne er enige om hva som er målet for undervisningen, klarer å formidle til elevene hva de faktisk skal lære, og også er dyktige til å vurdere hvorvidt elevene når dette målet.
- **innføre jevnlig oppfølgingssamtaler** for elever og foreldre i alle videregående skoler og ha tilbud om leksehjelp også på dette nivået.
- **tilby målrettet etter- og videreutdanning** til både lærere og skoleledere, med særlig fokus på å styrke lærernes evne til å være inspirerende faglærere og gode klasseledere.
- innføre en ordning med **gjesteundervisere fra universiteter, høyskoler og arbeidsliv på videregående skoler** i Oslo, for å bidra til faglig påfyll, fornyelse og inspirasjon for både lærere og elever.
- **endre opptakssystemet til de videregående skolene**, slik at det ikke kun baseres på karakterer fra ungdomsskolen og bedre kan forhindre frafall i den videregående skolen.
- bruke **tester der det gir positive resultater** for elevenes læring og kunnskapen om skolene. Vi vil fjerne kartlegginger som ikke har dokumentert effekt på elevenes læringsutbytte, så skolen kan bruke tiden til læring og undervisning.
- innføre **flere svømmetimer i Oslo-skolen**, slik at alle barn lærer å svømme.
- **utvide tilbudet om gratis sommerskoler** i hele byen. Alle barn som ønsker det skal ha et tilbud om en motiverende og praktisk sommerskole av høy kvalitet.
- **utvise nulltoleranse mot mobbing** og sikre at alle skoler har konkrete handlingsplaner. Når det forekommer mobbing skal voksenpersoner på skolen umiddelbart gripe inn og rapportere til skoleledelsen og de berørte foreldrene.

Et løft for yrkesfagene

Norge trenger faglært arbeidskraft. Et fagbrev gir kompetanse og muligheter i yrkeslivet for den enkelte, og gir samfunnet tilgang til kompetanse som vi er helt avhengige av. Arbeiderpartiet vil gjøre yrkesfagene mer attraktive for flere.

Innenfor yrkesfag har Oslo det høyeste frafallet i landet, nær 50 prosent. Dette frafallet viser at noe må gjøres for å øke kvaliteten på denne delen av opplæringstilbudet. Et Ap-ledet byråd vil investere i et løft for yrkesfagene kvalitet og status, og sørge for at alle som trenger det får

læreplass.

Oslo Arbeiderparti vil:

- **sørge for læreplass til alle** som ønsker og trenger det. Vi vil gi tilbud om toårig praktisk opplæring i skolen når det ikke lar seg gjøre å skaffe en elev læreplass etter teoridelen. På denne måten vil vi hindre at de som ikke får læreplass i en virksomhet dropper ut.
- **øke antall lærlinger i kommunen**. Alle kommunale virksomheter skal betale til en lærlingpool, etter en nøkkel fastsatt ut fra antall ansatte i hver virksomhet. De som velger å ta inn lærlinger vil få finansiering gjennom denne poolen. Målet må være at vi skal ha én kommunal læreplass pr. 1000 innbyggere i Oslo.
- **stille krav om læreplasser ved offentlige anbud** over en fastsatt størrelse og varighet.
- tilby **intensiv norskopplæring** til elever som har for svake norskkunnskaper til å få læreplass.
- **skifte ut gammelt og utdatert utstyr på yrkesfagene**, og sørge for at læremateriellet hele tiden er best mulig oppdatert.
- videreutvikle og utnytte ordningen med **opplæring ute i virksomhet fra første dag**, og gjøre mer bruk av muligheten for å ta praksisbrev og benytte lærekandidatordningen.
- **samarbeide med bedrifter** for å øke tilfanget av lærlingplasser ved å la bedrifter dele på en lærling, der hvor de ikke enkeltvis kan stå for hele opplærings- og praksisansvaret.
- etablere **læreplasser for voksne**, kombinert med språkopplæring på dag- og kveldstid spesielt tilpasset minoritetspråklige som ønsker kvalifisering innenfor praktiske fag
- **gjennomføre forsøk med anonyme læreplassøknader** for å øke muligheten for at søkere med annen etnisk bakgrunn enn norsk kan få lærlingplass.
- gi **et bedre rådgivningstilbud til alle elever** i ungdomsskolen og i videregående.
- sette i verk **tilpassede arbeidsmarkedstiltak særlig rettet inn mot unge**. Virkemidler i dette arbeidet skal være innrettet på aktiv ytelse fra den enkelte, gjennom blant annet hospiteringsordninger og offentlige læreplasser.

Norsk som felles språk

Som Osloborger har du ikke bare en adresse i denne byen, men en plass i et fellesskap. Det er et mangfoldig fellesskap, som skal være åpent og inkluderende. Det er slik vi vil ha det. Det er i Oslo det nye og rikere fellesskapet vårt, det nye norske 'vi', blir til. Byen vår skal ta i mot nyankomne borgere på en gjestfri måte, og raskt kvalifisere den enkelte til aktiv samfunnsdeltakelse.

Det å lære seg norsk godt er selve nøkkelen for å lykkes. Norsk må være fellesspråket på alle

arenaer, fordi vi er avhengige av å snakke sammen og forstå hverandre for å kunne leve og vokse sammen. Vi vil tilstrebe å få en blandet sammensetning av alle klasser og grupper i Oslo-skolen, slik at det snakkes norsk både i klassen og i skolegården.

Oslo Arbeiderparti vil:

- **utvide ordningen med gratis kjernetid** (20 ukentlige gratistimer i barnehagene) til å omfatte alle barn mellom tre og fem år i områder med høy andel innbyggere med minoritetsbakgrunn. Denne prøveordningen har hatt stor effekt på språkutvikling og senere skolegang hos barna det gjelder.
- gjennomføre opptaket til barnehagene slik at Oslobarn overalt hvor det er mulig kommer inn i **et flerkulturelt, men gjennomført norskspråklig miljø**. Hensynet til inkludering og felles oppvekst må vektlegges når avdelinger og grupper av barnehagebarn planlegges.
- **kartlegge alle barns språkferdigheter to ganger før skolestart**. Først i forbindelse med 4-årskontrollen, slik at barn som snakker dårlig norsk kan følges opp - og så før skolestart, i god tid før skoleopptaket.
- sette sammen skoleklasser på en måte som gjør at foreldrene kan være trygge på at **norsk blir språket i barnas skolehverdag**.
- **bygge nye skoler** i alle bydeler. Vi vil plassere disse skolene slik at de best mulig tjener integreringen og utviklingen av et mangfoldig, men norskspråklig Oslo.
- **endre skolegrensene** der hvor det vil ha positiv effekt, slik at vi unngår at skoler får en for stor andel elever som trenger støtteundervisning i norsk. Dette vil bidra til å sikre at alle elever i Oslo-skolen har norsk som språk i timen og i friminuttene.
- skape **flere felles møteplasser for skoleelever på tvers av etnisitet og sosial bakgrunn**. Etablering av vennskapsklasser, leirskoler og sommerskoleaktiviteter kan være gode arenaer for dette.
- gi alle foreldre som benytter seg av gratis kjernetid i barnehagen **tilbud om språkopplæring og hjelp til å komme i arbeid** dersom de trenger det.

En god by å bli gammel i

De fleste eldre er friske og vitale mennesker som klarer seg selv og er ressurssterke deltakere i nærmiljøet og fellesskapet. Som alle andre har de likevel behov for trygghet, sosial kontakt, fysisk aktivitet og et meningsfylt tilbud om fortsatt egenutvikling.

I eldreomsorgen ønsker vi at hver enkelt får tilbud om tjenester og omsorg som er tilpasset deres faktiske situasjon og behov, og at kvaliteten på tilbudet er høy. Vi er motstandere av stoppeklokkeomsorg. Tjenestene i eldreomsorgen skal utføres av ansatte som har tid og rom for å være medmennesker og som også selv jobber under anstendige arbeidsforhold.

Det må tas et tak for å gjøre byen mer tilgjengelig for eldre og personer med bevegelsesvansker. Et nytt byråd vil endre Oslo i tråd med den nye loven om universell utforming, som slår fast at alle offentlige arenaer, tjenester og tilbud skal være utformet slik at alle kan ta del.

Oslo Arbeiderparti vil:

- **gjeninnføre TT-tjenesten som en enkel og ubyråkratisk ordning.** Etter at byrådet har rasert TT-ordningen er det nødvendig å bygge den opp igjen som en effektiv og pålitelig ordning som tilfredsstiller brukernes ønsker og behov.
- **gi sykehjemsplass til alle som får henvisning fra helsefaglig ansvarlig instans,** uten at dette skal kunne overprøves av økonomiske grunner. Vi vil sørge for at antall sykehjemsplasser bygges ut i tråd med behovet, slik at vi får reell full sykehjemsdekning.
- **gi eldre som kommer på institusjon større valgfrihet.** De må selv få bestemme når de skal stå opp, legge seg, spise og gå tur, og vi vil få mer fleksible rutiner på plass i samarbeid med de ansatte og deres organisasjoner.
- **øke antallet leger på sykehjemmene.** Vi vil særlig legge vekt på å rekruttere kompetente spesialister på eldreomsorgsbilde.
- **bedre tilbudet til demente.** Denne gruppen trenger et bedre tilbud enn de har i dag, i form av både gode dagsentre og tilrettelagte sykehjemsplasser.
- sørge for at flere eldre kan bli boende hjemme, ved å **bedre kvaliteten på hjemmebaserte tiltak** og ha et bedre samarbeid mellom hjemmetjeneste, hjemmesykepleie, omsorgsboliger og sykehjem.
- **avvikle stoppeklokkeomsorgen** De ansatte i hjemmetjenesten skal ha den tida de trenger til å gi god pleie og omsorg. Vi skal også tilby reell valgfrihet, ved å la de eldre velge det faktiske innholdet i tilbudene man får. Brukerne skal dessuten slippe å forholde seg til uforholdsmessig mange ulike pleiere.
- **bygge opp oppsøkende team med helsepersonell** for å hjelpe eldre og andre pleietrengende i hjemmene deres, slik at de kan bo hjemme lengst mulig.
- **fjerne egenadelen på trygghetsalarmer** Opplevelsen av utrygghet skal ikke forringe noen eldre menneskers livskvalitet.
- iverksette **pilotprosjekt med tilbud om omsorgsteknologi** i form av "trygghetspakker" til alle over 70 år, som trygghetsalarm, røyk- og lekkasjevarslere, inngangskontroll og fallsensorer.
- bygge ut **omsorgsboliger for eldre med behov for heldøgns tilsyn.** Også boligkooperasjonen skal gis mulighet til å være med og bygge ut slike.
- **ruste opp byens seniorsentre,** som er et viktig tilbud til eldre som trenger sosiale nettverk og et

bredt aktivitetstilbud. Vi vil sikre seniorsentrene og utvide tilbudet til blant annet å omfatte bruk av internett og nye medier, samt seniortrim.

- utvikle **et senioruniversitet** som et senter for inspirasjon, egenutvikling og livskvalitet for alle eldre i Oslo-området. Vi ønsker å bruke et av monumentalbyggene i Oslo sentrum til dette. Vi vil samtidig sikre finansieringen av bydelenes egne lokale opplæringstilbud for eldre.

- **ha en kommunal eldreomsorg som er kulturelt inkluderende**, slik at det ikke oppstår behov for etnisk atskilte omsorgstilbud.

- gi **et bedre tilbud om smertelindrende behandling og omsorg ved livets slutt**. I dag er det kun få steder som har god nok kompetanse i å behandle de som er i livets siste fase.

God helse for alle

Det er i folks hverdagsliv god helse utvikles. Kartlegginger av Oslofolks helse viser at livsstilssykdommer som diabetes, astma, kols, allergier, muskel- og skjelettplager, psykiske plager og overvekt er et økende problem i mange deler av byen. Disse kan forebygges, og fysisk og psykisk aktivitet og sunt kosthold er helt sentrale faktorer. Oslo skal være en by hvor folk lever godt og lenge, uansett hvor de bor og hvilken bakgrunn de har.

Oslo Arbeiderparti vil:

- ha **skolehelsetjeneste hver dag på alle skoler**, for lettere å kunne forebygge og oppdage livsstilssykdommer og kroniske lidelser tidlig

- **gi helsestasjonene større kapasitet**. De har i dag for dårlig finansiering og for få ansatte til å håndtere sine oppgaver, som er viktige for det forebyggende helsearbeidet blant kvinner, barn og unge.

- **gi gode fysioterapitjenester i hele byen**. Tilbudet er viktig for mange pasientgrupper, men er ulikt fordelt mellom bydelene. Oslo kommune må derfor fordele hjemler bedre for å få et godt tilbud og god kapasitet i hele byen.

- skape **et langt bedre tilbud om psykologhjelp** gjennom skolehelsetjenesten og ved å ta psykologer inn i kommunehelsetjenesten.

- **utjevne densosiale skjevheten i tilgjengeligheten til psykologer**. Vi vil endre finansieringen av psykologiske spesialisttjenester for å fordele disse tjenestene bedre rundt om i byen. Fontenhuset skal sikres gode vilkår, fordi dette er et viktig tilbud som hjelper mange i en vanskelig livssituasjon.

- **gjøre Aker sykehus til en moderne samhandlingsarena** mellom spesialisthelsetjenesten og Oslo kommune, med tilbud til pasienter med rehabiliteringsbehov, kroniske lidelser, psykiske problemer, rusmiddelavhengighet og andre livsstilssykdommer, samt eldre med sammensatte lidelser og mennesker i livets slutfase.

- etablere **ny storbylegevakt på Aker sykehus**, fordi det er viktig at en slik legevakt blir midtpunkt og inngangsport i den nye samhandlingsarenaen. Det er avgjørende for pasientene å ha lett tilgang til de tjenestene som den nye samhandlingsarenaen kan tilby. Den nye storbylegevakten skal ha et godt tilbud også til barn.
- **bedre tannhelsetilbudet til ungdom og eldre**. Vi vil arbeide for at den statlige finansieringen av tannhelsetjenesten skal dekke gratis tannpleie også for unge mellom 18 og 20 år. I tillegg vil vi innføre gratis tannhelseundersøkelse for personer over 75 år.
- innføre **totalt røykeforbud** i Oslo-skolen også i skolegårdene, og gå inn for helsedirektoratets forslag om lisenser for å få bedre kontroll med tobakksalg til mindreårige.
- få på plass **flest mulig flerbrukshaller** som kan brukes til et bredt utvalg fritidsaktiviteter, inklusive kulturell virksomhet. I tråd med idrettens egne ønsker vil vi ha nye flerbrukshaller blant annet på Grorud, Årvoll, Klemetsrud, Holmlia, Dølen, Bislett og i Gamle Oslo.
- sørge for at det blir bygget **flere lokale bad** i forbindelse med at nye skoler reises i årene framover. Barn i Oslo har landets dårligste svømmedyktighet og trenger flere steder hvor de kan lære seg å svømme.
- bygge **en svømmehall på Stovner**. Her skal det også være et bredt tilbud om svømmeopplæring for alle som har behov for det.
- planlegge **Frognerbadet som helårsanlegg** for både konkurransesvømmere og det øvrige publikum.
- arbeide for å **gjenåpne flere av de lokale badene** i Oslo
- **gjøre svømmehaller gratis for barne- og ungdomsidretten**, ved å behandle dem som andre idrettsanlegg.
- **utvide tilbudet om varmtvannsbasseng for revmatikere** og andre grupper med helsemessig begrunnede behov for dette.
- **bygge enkle trimapparater i parker og i friluftsområder**, slik at folk kan få lett tilgjengelige muligheter for mer allsidig trening.
- **bygge ut idrettsanlegg i samråd med idretten** for å være sikre på at investeringene skjer der hvor behovet er størst og tiltaket er høyest prioritert av idretten selv.

En verdig rusomsorg

Oslo har et alvorlig rusproblem, med mange tragiske overdosedødsfall og alvorlige alkoholskader. Vi vet dessuten at selv de som er motivert for å komme ut av rusavhengigheten ikke alltid får den hjelpen de trenger. Vi vil at kommunen skal ta på seg et større helhetlig ansvar

for rusomsorgen, med sikte på å gi et sømløst tilbud til de rusavhengige i samarbeid med staten.

Oslo Arbeiderparti vil:

- **bekjempe narkotikasalg på Osloskolene**. Vi vil samarbeide aktivt med politiet, som må inviteres til alle skoler hvor det foreligger mistanke om slikt salg.
- ha **et eget tilbud for de aller yngste rusavhengige**. De har ofte helt særegne problemer og utfordringer, og må derfor få egne skreddersydde tilbud.
- **få ned antall overdosedødsfall i byen** Vi vil ha en grundig kartlegging og analyse av disse dødsfallene, med sikte på å avdekke behov for forebygging og oppfølging, og sette inn målrettede tiltak for å redde flere menneskeliv.
- **gi Oslos rusakutt** større kapasitet, slik at de som har tatt overdoser kan komme inn i et sammenhengende behandlingsløp - og ikke bare få motgift for så å bli sendt rett ut på gata igjen.
- gjøre mer bruk av muligheten for å dømme rusavhengige til **behandling i stedet for vanlig fengsel**, slik at flere kan hjelpes ut av sitt rusproblem.
- gi **ettervern og sikre egnet bolig til alle som har gjennomgått rusbehandling**. I dag er det altfor mange som etter kort tid får tilbakefall. Kvalifisert ettervern skal være en fast del av behandlingen, herunder et godt botilbud tilpasset den enkeltes situasjon og behov og psykologhjelp til dem som trenger det.
- **ha et verdig tilbud til de rusavhengige** og samarbeide med ideelle og frivillige organisasjoner om å etablere bedre væresteder og styrket feltpleie. Vi vil videreutvikle sprøyterommet og gi de som ikke klarer å komme ut av avhengigheten et mest mulig trygt og verdig liv.
- **hjelpe de alkoholavhengige** med ettervern og oppfølging, og jobbe for et senter for barn av personer med alkoholproblemer, slik at også de kan få et best mulig tilbud.
- **bekjempe khat-misbruket**, som er økende og som har store konsekvenser for de individene det gjelder og deres familier. Oslo kommune må bygge opp et tilbud om avvenning, samtidig som politiet mer aktivt griper inn overfor selgere og bakmenn.

Trygghet for alle

Oslo skal være en trygg by å ferdes i til alle tider av døgnet. Selv om statistikken viser at Oslo er en trygg by sammenliknet med de aller fleste storbyer, er det mange som føler utrygghet. Åpne narkotikamarkeder, gjengmiljøer, organisert tigging og gateprostitusjon forsterker denne følelsen for mange. Vi trenger tiltak som fungerer, og som får våre medmennesker ut av slike miljøer.

Å skape et trygt og gjestfritt sentrum vil være en høyt prioritert oppgave for et nytt Ap-ledet byråd. Det må slå hardt ned på volds- og overgrepskriminalitet. En aktiv bruk av politirådet i Oslo er en viktig nøkkel til å løse trygghetsutfordringene i byen vår, i et nært samarbeid mellom

politiet og kommunen.

Oslo Arbeiderparti vil:

- **bekjempe alle kriminelle gjenger og støtte opp om antigjengprosjektet** i regi av Oslo-politiet. Kommunen må bruke alle tilgjengelige lover og regler for å styrke kampen mot kriminelle miljøer, herunder reguleringsbestemmelser, skjenkekontroll, skattekontroll, eiendomsetat, brannvesen, mattilsyn og andre kontrollorganer.

- **rette inn innsatsen mot de områdene i byen hvor utryggheten er størst.** For å kartlegge trygghetssituasjonen vil vi innføre en fast årlig trygghetsindeks i samarbeid med politiet. Den skal fange opp hvor folk føler seg mest utrygge og kriminaliteten er høyest, slik at det kan settes inn mer ressurser nettopp der.

- gå inn for **en fast politikontakt for alle nærmiljøer**, slik at alle som bor i Oslo har en navngitt ansatt i politiet som de og naboene kan utvikle kontakt og samarbeid med for å bekjempe og forebygge kriminalitet.

- **fjerne miljøene av narkotikalangere i byen** Det bør bygges opp en egen enhet ved en av politistasjonene som skal koordinere denne operasjonen på tvers av byens politiområder. Denne enheten skal samarbeide tett med Oslo kommune.

- **styrke arbeidet mot vold i familier og nære relasjoner**, ved å skape et bredt samarbeid mellom kommunen, krisesentrene og politiet og lage en felles handlingsplan mellom alle aktører. Vi vil også gå inn for at hver av politistasjonene i byen får en egen familievoldskoordinator, og sikre støtten til krisesentrene.

- **følge opp førstegangskriminelle** og i samarbeid med politiet bygge opp en innsats for å fange opp de som i ung alder blir gjengangere.

- bygge opp samarbeidsgrupper med politi, skoler, frivillige organisasjoner og nøkkelpersoner fra berørte miljøer for å **hindre rekruttering til organisasjoner og nettverk med sympati for voldelig ekstremisme**.

- etablere **flere utekontakter**, slik at bydelene blir best mulig rustet til å følge opp barn og ungdommer som ikke deltar i organiserte aktiviteter, og som kan være i ferd med å få ulike problemer.

- ha **flere nattlinjer på både buss og bane**, særlig natt til lørdag og søndag, slik at alle kan komme seg trygt hjem fra byen også når det er langt på natt.

- **samarbeide med Oslo-politiet om et restaurantprosjekt** som skal ta for seg svart arbeid, skatteunndragelser, hvitvasking, diskriminering, smugling og ulovlige åpningstider. Alle aktuelle offentlige etater må involveres i dette arbeidet.

- gå inn for å **karantenelegge skjenkesteder ved misligheter** knyttet til konkursrytteri, skattesvindler, hvitvasking, diskriminering og andre kriminelle forhold.

- **håndheve skjenkebestemmelsene i byen konsekvent.** Det skal settes av mer ressurser til dette, kvaliteten skal forbedres og innsatsen skal rettes mer aktivt inn mot de useriøse aktørene i bransjen. Steder som skjenker mindreårige, driver overskjenking, og ikke opprettholder ro og orden på og omkring stedet, skal fratras bevillingen.
- gjøre mer bruk av **differensierte skjenketider** enn i dag. De stedene som vil ha lengst åpningstider må innfri en bestemt standard som innebærer at det stilles egne krav om seriøs drift, blant annet dørvakter og innendørs og utendørs vakthold.
- ha **bedre belysning** i sentrumsgatene, langs Akerselva, på gangveier i bydelene, samt andre steder med mye vegetasjon og dårlig sikt.
- **bekjempe taggingen i Oslo.** Byens utseende er et felles ansvar. Vi vil fjerne tagging raskere og billigere ved å gjøre det obligatorisk å være med i en stopp tagging-ordning for gårdeiere, borettslag, boligsameier og andre med offentlige fasader.
- **fåslutt påorganisert tiggings** ved å samarbeide med staten og politiet om å få på plass strenge reguleringer og innføre en meldeplikt for tiggere, slik at hver enkelt blir registrert med sitt virkelige navn.
- **slå ned på alle former for diskriminering og trakassering** på basis av kjønn, legning, antrekk eller etnisk opprinnelse i byen. Oslo skal være en romslig og mangfoldig by.
- ha en **bedre oppfølging av forbudet mot kjønnslemlestelse og tvangsekteskap.** Skole og politi må samarbeide tettere for å oppdage mulig kjønnslemlestelse eller tvangsekteskap. Det må reageres raskt når elever plutselig forsvinner, eller ikke kommer tilbake fra ferie.

En god by å vokse opp i

Oslo skal være en barnevennlig by. Alle bomiljøer i byen vår trenger barn. Gjennom dem møtes familier og kulturer i hverdagen. Når barna leker sammen på tvers av sosiale og kulturelle skillelinjer legges grunnlaget for at byen vår kan vokse sammen. Alle har det bra der hvor barna har det bra. I vår politikk for å bedre barnas kår i hele Oslo vil fokus være på å bedre bomiljøene, styrke barnevernet, redusere barnefattigdommen og gi alle barn muligheten til kultur og opplevelser.

Oslo Arbeiderparti vil:

- fortsette arbeidet med å sikre full barnehagedekning i Oslo og **innføre to årlige hovedopptak** for å gjøre det lettere å få barnehageplass uten lang ventetid.
- at alle barnehager i Oslo skal ha **et pedagogisk tilbud av god kvalitet**, gitt av personale med høy kompetanse. Vi vil tilby etter- og videreutdanning for assistenter og førskolelærere.
- at det skal **være kort vei fra hjem til barnehage og skole** der barna bor. Barn trenger et

nærmiljøde er trygge i og opplever som sitt eget. Slik Oslo er sammensatt kan dette kombineres med hensynet til inkludering og felles oppvekstmiljø. Vi vil derfor at barn som en hovedregel skal få barnehageplass i egen bydel.

- at det i alle boområder skal **være parker og lekearealer** som er store nok og nære nok til at de er naturlige å oppsøke for barna.

- ha **badevakter ved Oslo-badene** og flest mulig av de offentlige badestrendene i sommersesongen

- gi alle barn kontakt med eldre ved **å engasjere frivillige seniorer i barnehager, skoler og fritidsklubber**. Kontakt mellom generasjonene er berikende for barns oppvekst.

- bedre barns oppvekstmiljø ved å **unngå å samle mange mennesker i en vanskelig livssituasjon på ett boområde**. Vi vil stille krav til utleierne for å forebygge at vi får slike utsatte bomiljøer.

- **bedre omsorgen for barn utsatt for omsorgssvikt og overgrep**, gjennom styrking av det lokale barnevernet og samarbeid med barnehage, skole og politi. Vi vil løfte kvaliteten på det kommunale tilbudet og ha et spesielt fokus på den flerkulturelle dimensjonen.

- **skjerpe kravet til meldeplikt** for skoler, barnehager, helsepersonell og andre når det foreligger grunn til mistanke om alvorlig omsorgssvikt eller overgrep mot barn. Brudd på meldeplikten er lovbrudd og må følges opp av arbeidsgiver og politi.

- **forhindre at det forekommer rusmidler** på barnevernsinstitusjoner som kommunen bruker.

Ren luft og grønne lunger

I det daglige er Oslolufta betydelig forurenset, og hver vinter opplever byen gjentatte tilfeller av luftforurensning over grensen for det helsefarlige. Oslos borgere fortjener bedre luft å puste i, og kommunen må stimulere innbyggerne til å velge miljøvennlige løsninger på alle områder.

En moderne by trenger også grønne lunger, lys og åpne plasser. De kommer ikke av seg selv. Et byråd må ville gjøre byen grønn og være interessert i å styre for å få det til. Byen vår skal gjøres grønn overalt hvor det er mulig.

Oslo Arbeiderparti vil:

- utstede klare varsler til befolkningen når Oslolufta er for dårlig og iverksette **effektive tiltak på dager med særlig høy forurensning**. Byen må ha bedre beredskap for slike situasjoner, og kunne begrense biltrafikken og sette inn ekstraavganger i kollektivtrafikken.

- **innføre utslippsbestemt avgift i bomringen** ved å redusere bomavgiften for de minst forurensende bilene, og øke den for de bilene som slipper ut mest forurensning. Det skal lønne seg for bilister å satse på miljø. Vi vil på denne måten påvirke Oslos bileiere til å kjøpe mer

miljøvennlige biler.

- **gjøre den indre bykjernen tilnærmet bilfri**, med unntak kun for elbiler og helt nødvendig transport, som handicaptransport, varetransport og kollektivtransport. Som et ledd i dette arbeidet vil vi fjerne det meste av gateparkeringen i den indre bykjernen. Vi skal utarbeide en konkret gatebruksplan som angir gågater, kollektivgater og parkeringsløsninger. Målet er at sentrum innenfor ring 1 skal være fritt for privatbilisme.

- **stille krav til at flere busser og taxier i Oslo går på miljøvennlig drivstoff**. Oslo må øke antallet flerleddbusser, slik at flere passasjerer enn i dag kan fraktes samtidig.

- innføre **vinterredusert fart på deler av E6 gjennom Oslo**. Tiltaket har hatt positiv virkning på forurensningen der hvor det til nå er blitt utprøvd.

- **fase ut all oljefyring i byen og bygge ut fjernvarme**. Stat og kommune må gå foran, og gjennom tilskuddsordninger vil vi oppmuntre flest mulig huseiere og andre til å erstatte oljefyring med mer miljøvennlig oppvarming, som varmpumper, grunnvarme og fjernvarme.

- **redusere energibruken i kommunale bygg** og samarbeide med selskaper og forskningsinstitutter for å finne nye måter å redusere energibruken på. Nye kommunale bygg skal være i energiklasse A, mens eldre bygg skal minst oppgraderes til energiklasse B.

- **bygge flere lokk over sporene ved kollektivknutepunktene**, for å få perrongene under tak og skape nye grøntarealer.

- gå inn for at **E6 gjennom Groruddalen får lokk** og/eller tunnelloesninger som kan binde dalen sammen og frigjøre arealer til boliger og friluftsfornaa.

- anlegge **strender og grøntområder i Bjørvika** og lage en sammenhengende strandpromenade fra Bygdøy til Ulvøya.

- **kjpe opp strandtomter** blant annet på Bygdøy og langs Mosseveien med bruk av statlige midler, for å gi flere Oslofolk tilgang til fjorden.

- **ruste opp eksisterende parkområder**, herunder St. Hanshaugen og Frognerparken, hvor vedtatte planer for dette ikke er fulgt opp.

- utarbeide en plan for **rensing av giftfyllingene i Groruddalen**, og i løpet av perioden rens de verste av disse, og slik frigjøre områder til bolig-, idretts- og friluftsfornaa.

- **verne markagrensa** og hindre utbygging i byens friområder. Oslo har et stort biologisk mangfold, som det er et viktig mål å bevare. I tråd med Markalovens formålsparagraf skal vi gi gode muligheter for idrett og mosjon, og etablere flere lysløyper i allerede etablerte traseer.

- jobbe for å **åpne mest mulig av Alnaelva**.

- **avvikle Huken pukk- og asfaltverk**, og arbeide for en fornuftig etterbruk i samarbeid med lokalbefolkningen og frivillige organisasjoner.

Kollektivtrafikk og sykkel

Det skal være lett og billig å kjøre kollektivt i Oslo. Derfor trenger vi å gjennomføre et løft for kollektivtrafikken. Vi vil bygge flere nye t-banelinjer, innføre hyppigere kollektivavganger i hele byen, og gjøre det lettere å sette bilen igjen ved kollektivknutepunkter i utkanten av byen.

Vi vil legge mye bedre til rette for det grønneste kjøretøyet vi kjenner til, nemlig sykkel. Mange Oslofolk har en egen sykkel, men under 5 % av oss bruker den som daglig transportmiddel til og fra jobb. Vi trenger rett og slett å gjøre det tryggere og bedre å sykle over hele byen.

Oslo Arbeiderparti vil:

- **bygge ny tunnel for T-banen gjennom sentrum**. Tunnelen vil dekke viktige boområder og arbeidsplasser som Grünerløkka, Sagene og Ullevål. Vi ønsker også forlengelse til Fornebuområdet.

- **bygge en tverrforbindelse for T-banen i Groruddalen**, for å knytte Grorudbanen og Furusetbanen sammen og ha stasjoner i dalbunnen. Vi vil også forlenge T-banen til nye Akershus universitetssykehus, i tråd med Oslopakke 3.

- innføre **sjuminutters avganger på flere T-banelinjer**, slik det har vært gjort på utvalgte linjer de senere årene.

- **bygge ut innfartsparkeringer** i Oslo, slik at flere kan sette bilen igjen utenfor byen og reise kollektivt gjennom sentrum. Blant de stedene vi vil ha slike er Hauketo, Mortensrud, Lambertseter, Røa, Lysaker og Slemdal. Vi vil i tillegg samarbeide med Akershus om å finne gode steder hvor folk fra nabofylket kan parkere uten å kjøre inn i byen.

- **bygge tettere ved kollektivknutepunktene**. Vi vil ha en bedre strategi for hvordan vi kan bygge tettere ved t-banestasjonene, for at flere skal ha god tilgang til kollektivtrafikken.

- lage **en grønn ring i byen**, ved å gjøre om strekningen fra Etterstad i øst til Bygdøy i vest til et sammenhengende parkbelte med gode gang- og sykkelveier. Traseen skal gå gjennom parker som Kampenparken, Tøyenparken, Botanisk hage, Sofienbergparken, Birkelunden, Alexander Kiellands plass, Iladalen, St. Hanshaugen og Frognerparken. Der hvor traseen krysser annen trafikk skal den ha samme trafikale forrang som de andre ringveiene i byen.

- etablere **en ny blåring i Oslo, som binder fjordbyen sammen**. Ringen skal være en bårute som går langs fjorden, med en rekke anløp mellom Frognerkilen og Hvervenbukta. Det skal settes miljøvennlige båter inn i denne ruten. Den skal sammen med den nye grønne ringen utgjøre en sammenhengende kultur- og opplevelsesring, med plaketter som forteller byens historie.

- **få plass det vedtatte hovedsykkelsykkelveinnett** i Oslo innen utgangen av 2013. Vi trenger mer ambisiøse planer enn dette, men selv det vedtatte nettet er blitt utsatt gang på gang.
- ha en **stjerne av brede sykkelveier inn mot sentrum**. Som ledd i dette vil vi omgjøre flere ferdselsårer til miljøgater, med egne atskilte felt for syklister og fotgjengere.
- **bedre vedlikeholdet av sykkelveiene i byen** De må jevnlig ryddes for snø, løv og glasskår og det kan ikke være slik at snø fra bilveiene blir brøytet inn i sykkelfeltene.
- bygge **sykkelstativer med tak ved t-banestasjonene** samt større trikke- og bussholdeplasser, slik at det blir enklere å velge sykkel til og fra disse knutepunktene
- **øke antall bysykler i Oslo** til minst 3000. Ordningen bør utvides til også å omfatte områder utenfor Ring 2.
- **sørge for at kollektivtrafikken i Oslo er tilpasset personer med nedsatt funksjonsevne**, ved å følge opp Ruters egen plan for dette på en systematisk og forpliktende måte.

Kultur og opplevelser

Hovedstaden vår er naturlig preget og formet av den vide, norske kulturen – og her møtes det nasjonale og det internasjonale. Vi vil at det kulturelle mangfoldet i Oslo skal være en berikelse for alle. Oslo tilbyr flere konserter i løpet av ett år enn Stockholm og København til sammen. Byen vår mangler likevel en kultur- og opplevelsespolitikk som tar inn over seg den viktige rollen kulturen spiller i folks liv.

Vi vil ha et kulturliv som er mindre styrt av kommersielle interesser, og mer rettet inn mot fellesskapets behov. Vi vil skape rom både for smalere interesser og populærkultur - og vår kulturpolitikk skal bidra mer aktivt til at et nytt og mangfoldig Oslo vokser sammen.

Oslo Arbeiderparti vil:

- **bygge nytt og moderne Munchmuseum på Tøyen**, fordi det her er plass nok til å reise et fullverdig museum, og fordi dette blir det rimeligste alternativet for byen.
- etablere **Oslos første akvarium på Paulsenkaia i Bjørvika** i samarbeid med interesserte investorer. Tomta er i dag allerede regulert for dette formålet. Bygget skal være et lavbygg i harmoni med omgivelsene og bli en stor attraksjon både for Oslofolk og tilreisende.
- fortsatt **bruke det nåværende Nasjonalgalleriet** og stille ut deler av statens kunstsamlinger i det bygget som er skreddersydd for akkurat dette formålet, og som er anerkjent som et av landets fremste monumentalbygg.
- **bygge ut kulturskoletilbudet i byen** og gi flere bydeler kulturskolestasjoner. I dag har Oslo dårligst dekning i landet av dette tilbudet. Vi vil også innføre lavere satser for barn fra familier med lave inntekter.

- **utvikle flerbrukshallene** så de kan brukes både til kultur, idrett og andre fritidstilbud. Alle bydeler i Oslo skal ha et bygg som kan fungere som et levende kulturhus for nærmiljøet.
- lage **et nytt kulturkort for ungdom** med betydelige rabatter, for å gi unge i byen et rikest mulig kulturtilbud, uavhengig av foreldres inntekt. Dette kulturtilbudet skal inkludere blant annet konserter, kino og teater.
- **redusere billettprisen på kino for ungdom og innføre studentbillett**. Ungdomsbillett skal gjelde alle til og med 25 år. Vi vil også etablere ny kino i Groruddalen for å gi denne delen av byen et lokalt kinotilbud. Vi vil beholde Oslo kinoen i kommunalt eie for kunne ta slike grep.
- **forbedre lokalbibliotekstilbudet i bydelene**. Alle bydeler i Oslo skal ha en moderne bibliotekfilial, som gir alle innbyggere tilgang til litteratur, internett, musikk, multimedia og ulike typer kulturtilbud, uavhengig av inntekt. De lokale bibliotekene er viktige arenaer for læring, leseferdigheter, sosial mobilitet og i siste instans for demokrati og medbestemmelse for alle som bor i byen vår.
- **støtte opp om byggingen av nytt Våerenga stadion på Valle Hovin**. Vi vil omregulere den aktuelle tomte og starte byggingen av nye Våerenga kultur- og idrettspark så fort som mulig. En ny skøytehall skal inngå som en integrert del av dette anlegget.
- følge opp arbeidet med å **gjøre Holmenkollen til et helårs breddeanlegg**, med små hoppbakker for rekruttering, rulleski-løype, snøproduksjon, med mer.
- utvikle det nedlagte steinbruddet i Groruddalen og omgjøre det til **Lillomarka Arena**, en allsidig friluftsscene med plass til både lokale aktiviteter og større konsertopptredener for både Oslofolk og tilreisende fra hele landet. Arenaen skal bli Norges største utendørs scene.
- etablere **et servicekontor for kulturlivet**, for å hjelpe til med tillatelser, installasjoner og markedsføring av de ulike arrangementene. Kulturlivet skal merke at det har kommunen som støttespiller.
- **beholde Norway Cup på Ekebergsletta**. Vi ønsker at verdens største fotballturnering fortsatt skal arrangeres i Oslo. Kommunen skal subsidiere Norway Cup – ikke omvendt
- opprette **rusfrie ungdomshus på Majorstua og Tøyen** med et bredt og allsidig tilbud, inkludert rom for utøvelse og produksjon av ulike typer scenekunst. Vi ønsker å gi ungdom i byen rusfrie og utviklende fritidsalternativer utenfor bykjernen.

Den historiske byen

I mer enn tusen år har det bodd folk i byen vår. Opprinnelig lå sentrum i Gamlebyen, ved Lovelvas utløp. I altfor mange år har byens vugge vært nedgravd og skjult for byens befolkning. I kort gangavstand fra nye Oslo S kan byens egne innbyggere og tilreisende snart få et innblikk i byens eldste historie og fine og lærerike opplevelser. Vi vil at dette området igjen skal bli et

bankende hjerte i Oslo, til glede for de som bor her og besøkende fra inn- og utland.

Også på andre områder mener vi at Oslo må bli bedre til å forvalte og vise stolthet over sin historiske arv. Vi tror vi best bygger en storbys identitet på historien, institusjonene og menneskene som har formet den. Derfor har vi laget en egen plan for hvordan vi kan ta bedre vare på fortida vår og de monumentene og minnene vi har fra den, i hele den flotte byen vår.

Oslo Arbeiderparti vil:

- ha **en åpen Middelalderpark i Gamlebyen**, med gode siktlinjer til fjorden for alle dem som går der. Vi vil arbeide for å skjermes området best mulig fra den femfelts innfartsveien som er planlagt mellom parken og fjorden.

- **gjenskape deler av Middelalderbyen** med autentiske middelalderstrede og verksteder etter mønster fra Folkemuseet på Bygdøy. Vi vil med dette gi de besøkende en opplevelse av hvordan middelalderbyen så ut og et innblikk i hvordan menneskene på den tiden levde.

- **flytte Oslo museum til området ved Middelalderparken** I dag har museet lite hensiktsmessige lokaler, og en slik flytting vil være en viktig tilskudd til gjenskapingen av den historiske byen.

- **samle hele Kulturhistorisk museum i Gamlebyen** for å øke tilgjengeligheten for et større publikum, åpne for mer miljøvennlig adkomst og ruste opp en ny del av Oslo indre øst. Beslutningen om en eventuell flytting av vikingskipene skal bygge på faglige utredninger.

- **legge til rette for at det blir mulig å bade i vannspeilet i Middelalderparken**, som i dag har for høyt bakterieinnhold og er helsefarlig å bade i.

- **utvikle miljøet rundt ruinene på Hovedøya og i Gamlebyen**, slik at de blir attraktive områder for rekreasjon og læring for gammel og ung

- **gi alle Oslos sentrumsgater skilt hvor historien bak gatenavnet fortelles**, slik at både Oslofolk og tilreisende kan få mer kunnskap om de personene og begivenhetene som har formet byens historie.

- opprette **et arbeider- og industrikulturmuseum på Sagene**, for å ta vare på en viktig del av byens historie.

- **skape Kvadraturen om til et mer levende område** gjennom å legge til rette for både boliger, restauranter og uteliv. Området fortjener igjen å bli en vital del av byen, slik at dagens sentrum bindes sammen med Bjørvika på en god måte.

En bedre kommune

Å styre Oslo kommune er et stort ansvar. Med over 45.000 ansatte er Oslo kommune en av

landets største arbeidsplasser. Kommunen er også blant Norges største eiendomsbesittere og utbyggere. Alle Oslos innbyggere trenger tjenester levert av kommunen hver eneste dag.

Alt dette stiller store krav til seriøsitet, ansvarlighet og god framtidsrettet økonomistyring. Vårt mål er en serviceinnstilt og fleksibel kommune som leverer tjenester av høy kvalitet. Det trengs ubyråkratiske løsninger, tett samarbeid med de ansatte og en god arbeidsgiverpolitikk.

De siste årene har Oslo kommune under Høyre og Frps ledelse forårsaket en rekke skandaler, som Adecco, TT-tjenesten, milliardsprekken i Holmenkollen, Flexus-skandalen og sykehjemmet i Spania som det aldri ble noe av. Det er nødvendig å rydde opp og sørge for bedre kontroll med prosjektene kommunen planlegger. Vi vil også ha en mer bevisst innkjøpspolitikk som sikrer at kommunens innkjøp er så treffsikre og rimelige som mulig, samtidig som vi skal ivareta etiske og miljømessige standarder.

Arbeiderpartiet vil at bydelene skal få større innflytelse, flere oppgaver og mer penger til disposisjon for å løse de mange velferdsoppgavene bydelene skal ha ansvar for. Vi vil gi alle bydeler egne kulturbudsjetter. Vi vil legge fram en egen plan for den videre utviklingen av bydelsutvalgene.

Oslo Arbeiderparti vil:

- gjøre Oslo til en kommune som fremmer **kvalitet, innovasjon og nytenkning** på alle nivå i egen tjenesteproduksjon. Vi skal ligge helt i front når det gjelder utviklingen av gode og brukervennlige tjenester.
- at det på kjerneområder som helse, skole og eldreomsorg skal være **gode offentlige tilbud som omfatter alle**. Grunnleggende velferdstjenester skal ikke privatiseres eller kommersialiseres. Hvordan vi organiserer tilbudet, avhenger av hva som er best for innbyggerne. Ideelle aktører må få gode vilkår til å utføre tjenester på vegne av det offentlige, og virkemidler mot sosial dumping i Oslo kommune må etableres. De konkurranseutsatte sykehjemmene overføres til kommunal eller ideell drift etter hvert som avtaler med kommersielle selskaper løper ut.
- bygge opp **bedre kontrollrutiner** i forhold til arbeidsmiljø, løn- og arbeidsvilkår og kvaliteten på tjenestene i Oslo kommune.
- **avbyråkratisere kommunen** ved å kutte ned på internfakturering og samle drifts- og forvaltningsoppgaver på alle områder hvor det er naturlig.
- at kommunen stimulerer til **aktivt samspill med frivillige organisasjoner og aktører** i byen for å mobilisere engasjement, kreativitet og fellesskapsfølelse i arbeidet for et mangfoldig tjeneste- og aktivitetstilbud.
- ha **ekstern kontroll av alle store prosjekter** før de settes i gang, for å sikre oss mot budsjettsprek
- **gi tilbud om heltidskontrakter** til flest mulig av kommunens ansatte. Vi ønsker minst mulig ufriwillig deltid i Oslo kommune og vil iverksette et prosjekt "Rett til heltid", der målet er å gi

ansatte som jobber i ufrivillig lave stillingsbrøker rett til 100 % stilling.

- gi alle kommunale virksomheter en **plan for kompetanseutvikling av medarbeiderne**.
- **gi eldre ansatte mulighet til redusert arbeidstid**, særlig i fysisk belastende yrker.
- lage en ny kommunal handlingsplan for **bedring av homofile og lesbiskes livssituasjon** i Oslo
- ha en egen **satsing mot sykefravær i barnehagene og eldreomsorgen**, ved å hente kunnskap fra kommuner som har lyktes med å redusere sykefraværet.
- stille krav om at virksomheter som mottar driftstilskudd fra, eller er leverandører til Oslo kommune, skal være **tilsluttet en tariffavtale**, så vi sikrer lønns-, pensjons- og arbeidsvilkår.
- **øke kommunens kompetanse på offentlige innkjøp** og bruke kommunens innkjøpspolitikk aktivt for å utvikle nye tilbud til innbyggerne, bedre forholdene for næringslivet, hindre sosial dumping, øke antallet lærlingplasser, fremme miljøvennlige innkjøp og redusere kommunens utgifter.
- **beholde eierskapet i vannkraftselskapene**, som Hafslund og Eco Energi, og utvikle og øke produksjonen ved Eco Energis kraftanlegg, med sikte på å gi dem større effekt og øke tilskuddet til Oslo kommunes budsjett.
- bygge **felles vedlikeholdstunneler for parallell infrastruktur** som vann, kloakk, elektrisitet, fjernvarme og fiberoptikk, for dermed å redusere behovet for gravearbeider. De ulike selskapene må sammen finansiere denne framtidsløsningen gjennom avgifter.
- gjennomføre en kraftig **opprydding i taxineringen**. Det er nødvendig med strengere kontroll av sjåfører og løvnehavere, tilfredsstillende identifikasjonsdokumenter i bilene og bedre prisinformasjon. Sentralene må få anledning til å håndheve standarder for service og adferd overfor kundene.
- gjennomgå **kommunens bygninger** for å gi dem alle universell utforming. Kartleggingen skal følges opp med en konkret plan for å foreta de nødvendige utbedringene.
- **bedre framkommeligheten** for alle ved å følge opp krav til universell utforming av ute- og innemiljøene.
- sørge for at det **måkes, strøs og ryddes bedre** i Oslos gater. Vi skal innføre bedre kontroll med gårdeierne og gjøre bruk av langt større bøter enn i dag, slik at problemet med istapper og manglende måking i sentrum tas mer alvorlig.
- **utvide kommunens økonomiske handlingsrom** ved å arbeide for økte statlige overføringer til Oslo, styrke kemneren og øke skatteinntektene, benytte statlige tilskuddsordninger bedre og avbyråkratisere kommunens virksomheter. Vi vil finansiere våre egne nye tiltak med slike grep, samt gjennom bedre økonomistyring og politiske omprioriteringer. Vi vil ikke innføre eiendomsskatt i Oslo.

